

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

กองสุข คำเกี้ยว

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

มิถุนายน 2553

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ทองสุข คำเก้า ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัญชา ผลิตวนันท์)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(รองศาสตราจารย์ ลักษดา ศุขปรีดี)

คณะกรรมการสอนวิทยานิพนธ์

ประธาน

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญันน์ นิลสุข)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัญชา ผลิตวนันท์)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ลักษดา ศุขปรีดี)

กรรมการ

(ดร.อาพันธ์ชนกิจ เจนจิต)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตร การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณบดีคณะกรรมการศึกษาศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร.มนตรี แย้มกสิกอร์)

วันที่ ๒๔ เดือน มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ประกาศคุณปการ

การทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์อย่างดีเยี่ยมจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นัญชา พลิตawanนท์ ประธานคณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ลักษดา ศุภปรีดี คณะกรรมการคุณวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาและช่วยแนะนำในการแก้ไขข้อบกพร่อง ค้างๆ ให้ผู้วิจัยได้รับแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความเรียบร้อย ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างมาก

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรัชญันนท์ นิลสุข ประธานกรรมการสอน ปากเปล่าวิทยานิพนธ์ และกรรมการสอนปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงแก้ไขวิทยานิพนธ์ จนทำให้มีความถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ อาจารย์พิสันธ์ พลบุญ อาจารย์นันทา พลบุญ และ อาจารย์อุทัย เสนา รักษ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบความเหมาะสมและความเที่ยงตรงของเครื่องมือ ที่เป็น ประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ใหญ่ ท่านเจ้าคุณพระประปิยติกิจวิชาณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ใหญ่ พระครู ปริยัติปัญญาธร พระมหาพิชัยมงคล ปริปุณ โนน หัวหน้างานบริหารวิชาการ คณบดุรุ – อาจารย์ และ นักเรียนโรงเรียนพระประปิยติธรรมวัดโสธรวรารามทุกท่าน ที่ได้ช่วยอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่างานวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการใช้สื่อเทคโนโลยี ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนพระประปิยติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในโอกาสต่อไป คุณ งามความดีและประโยชน์อันจะพึงมีจากการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอขอบคุณที่ได้กล่าว มา พร้อมทั้งคุณบิความราคานุพกานะ บุรพาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน

ทองสุข คำแก้ว

46922177: สาขา: เทคโนโลยีทางการศึกษา; กศ.ม. (เทคโนโลยีทางการศึกษา)

คำสำคัญ: หนังสืออิเล็กทรอนิกส์/ วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

ทองสุข คำเก้ว: การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ (DEVELOPMENT OF ELECTRONIC BOOK (E-BOOK) OF SOCIAL SCIENCE, RELIGION AND CULTURE FOR MATAYOM SUKSA I STUDENT) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: นัญชา พลิตวนนท์, Ph.D., ลัคดา ศุภปรีดี, กศ.ม. 103 หน้า. ปี พ.ศ. 2553.

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อพัฒนาและหาประสิทธิภาพของ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ตามเกณฑ์ 80/80 ๒) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นและวิเคราะห์เนื้อหา ของหลักสูตรเพื่อให้ทราบถึง โครงสร้างของเนื้อหาและจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอันนำมาไปสู่การ กำหนดគัตถุประสงค์ และการวิเคราะห์ผู้เรียน เพื่อกำหนดเนื้อหาของบทเรียนและลำดับขั้นตอน การทำงาน ผู้วิจัยได้พัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยการออกแบบ แล้วสร้างต้นแบบหนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ แบบหนังสือสื่อหلامาที่มีการนำเสนอในรูปแบบของ ข้อความ ภาพ ภาพเคลื่อนไหว และเสียงประกอบ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ ๑ ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 30 รูป โดยการสุ่มแบบเจาะจง หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การหาประสิทธิภาพ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ใช้สูตร E_1/E_2

ผลการวิจัยได้หันหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ ที่มีประสิทธิภาพ 80.06/84.06 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.44 และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.74

46922177: MAJOR: EDUCATIONAL TECHNOLOGY; M.Ed.
(EDUCATIONAL TECHNOLOGY)

KEYWORDS: E-BOOK/ SOCIAL SCIENCE, RELIGION AND CULTURE

THONGSUK KHAMKAEW: DEVELOPMENT OF ELECTRONIC BOOK
(E-BOOK) OF SOCIAL SCIENCE, RELIGION AND CULTURE FOR MATAYOM SUKSA I
STUDENT. ADVISORY COMMITTEE: NANTA PALITTAWANNONT, Ph.D., LADDA
SUKAPREEDEE, M.Ed. 103 P. 2010.

The purposes of this research were (1) to develop an electronic book and to validate the efficiency of an electronic book based on 80/80 criteria. (2) to investigate the satisfaction of the students who had studied with the e-book.

In developing the e-book, the researcher studied the content and analyzed the curriculum, learning objectives, the content and the steps of tasks. The researcher developed the e-book following these steps; designing, developing the prototype multimedia book. The book consisted of text, graphics animation and sound. The sample group was purposive sampling, they were 30 Matayom suksa I students of 2009 academic year at Phrapariyathidham Watsothornwararam school in Chachoengsao province. The satisfaction toward the e-book were evaluated after finished the lesson. Statistics used to analyze the data were mean, standard deviation.

The research result revealed that the electronic book on Social Science, Religion and Culture for Matayom suksa I was developed, the effectiveness of the electronic book was 80.06/84.06 which was higher than the criteria of 80/80. The satisfaction of the students who had studied with electronic book was at high level with the average of 4.44 and the standard deviation was 0.74.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	๑
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๑
สารบัญ.....	๒
สารบัญตาราง.....	๓
สารบัญภาพ.....	๔
บทที่	
1 บทนำ.....	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	๔
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	๔
ขอบเขตของการวิจัย.....	๔
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	๕
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	๗
การวิจัยและพัฒนา.....	๗
หนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	๑๐
ทฤษฎีการเรียนรู้และจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ.....	๒๖
การประเมินสื่อและการประเมินประสิทธิภาพ.....	๒๙
ความพึงพอใจ.....	๓๑
หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	๓๒
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	๓๗
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	๓๙
คุณสมบัติของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนา.....	๓๙
ขั้นตอนการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	๔๐
เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	๕๔
กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	๕๗
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	๕๗

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	59
ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	64
สรุปผลการวิจัย.....	65
อภิปรายผล.....	65
ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม.....	70
ภาคผนวก.....	76
ภาคผนวก ก.....	77
ภาคผนวก ข.....	83
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	103

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 โรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดโสธรวราราม จังหวัดฉะเชิงเทรา.....	33
2 ผลการประเมินความเหมาะสมของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์โดยผู้ใช้ชาวญี่ปุ่น.....	51
3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามเกณฑ์ 80/80.....	60
4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคม ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.....	60
5 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคม ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านเนื้อหาและ การดำเนินเรื่อง.....	61
6 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคม ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านภาพ เสียง และการใช้ภาษา.....	62
7 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อหนังสืออิเล็กทรอนิกส์วิชาสังคม ศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้านเทคนิคการ ออกแบบและการจัดการในบทเรียน.....	62
8 แสดงค่าชันส์ความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อสอบกับมาตรฐานประสงค์ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	94
9 แสดงค่าความยากง่าย (P) ค่าอำนาจจำแนก (r) และความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม.....	96
10 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ในการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน และทดสอบหลังเรียนของกลุ่มทดลอง.....	98

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ขั้นตอนการพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	41
2 ผังแสดงขั้นตอนการทำงานของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์.....	44
3 ผังแสดงขั้นตอนการเสนอเนื้อหา.....	45
4 ผังการให้ข้อมูลข้อมูลกับผู้ใช้งาน.....	46
5 ผังส่วนของแบบทดสอบ.....	47
6 ผังการทำงานของ โครงสร้างการอອกจากบทเรียน.....	47